

Arkivsak-dok. 24/01595-2
Saksbehandler Anne Margrethe Tjøtta Johnsen

Saksgang	Møtedato
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.10.2024

Saksframlegg

Forslag til samlokalisering av aktivitetstilbud og økt mulighet til avlastning for foreldre med tyngende omsorgsoppgaver.

Kommunedirektørens innstilling:

- Farsund kommunestyre vedtar å samlokalisere et aktivitets og avlastningstilbudet på Tingvollen 4.
- Prosjektet omfatter tilrettelegging/nødvendig oppgradering av bygg A og oppføring av nytt bygg på 260 m2 med en kostnadsramme på kr 16 000 000
- Øvrige bygninger rives (egen post i investeringsbudsjettet)
- Prosjektet gjennomføres i tråd med vedtatt prosjektmanual
- Det legges frem en egen sak om fremtidig bruk av dagens lokaler til aktivitets-/avlastningstilbud

Vedlegg

Kostnads kalkyle - aktivitetshus Tingvollen 15.10.24
Skisser Aktivitetshus Tingvollen4 -2 etg
Skisser Aktivitetshus Tingvollen4 -1 etg
Skisseforslag nytt bygg til aktivitetshus på Tingvollen

Saken kort fortalt

Farsund kommunestyre vedtok 22.06.23 at følgende kulepunkter i vedtak fra KS sak 33/22 skal sees i sammenheng med bruk av eksisterende kommunens areal og bygninger, inkludert Tingvollen.

- Aktivitetstilbud. Økt behov for areal og samlokalisering av aktivitetstilbud.
- Areal til mulighet for avlastning til foreldre med tyngende omsorgsoppgaver
- Boliger med mulighet for heldøgns bemanning til innbyggere født før 2014 innen 2030: 12 boenheter
- Boliger med nærhet til tjenesten - innen 2031 18 boenheter

Denne saken omhandler de to første kulepunktene.

Kommunen opplever økende etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester, og spesielt stor er økningen i aldersgruppene 0- 17 år og 18- 49 år. Kommunen må tilrettelegge for at innbyggerne lengst mulig kan ta i bruk egne ressurser og så langt som mulig ivareta eget liv og helse slik at livslange kompenserende tjenester utsettes, reduseres eller unngås. Aktivitets- og avlastningstilbud er de viktigste tiltak for å møte denne utfordringen. Dagens aktivitets- og avlastningstilbud dekker ikke behovet og gir risiko for at kommunen må sette inn mer kostnadskrevende tjenester.

Nåværende arealer til aktivitets- og avlastningstilbud for mennesker med nedsatt funksjonsevne, psykisk helse og rusutfordringer dekker ikke dagens og fremtidig kartlagt behov. Arealet i lokalene som Aktivitetshuset og Treffpunktet nå benytter er til sammen ca. 600m². Lista Aktivitetshus har «midlertidig» plassering bak Listaheimen i de gamle kontorlokalene til Vanse hjemmesykepleie. Lokalene er små og ikke egnet til aktivitetstilbud for målgruppen og det er flere brukere som pr. i dag venter på tilbud om plass eller utvidelse av sitt tilbud. Som nødløsning har det vært nødvendig å ta i bruk andre lokaler/leilighet for å kunne gi et tilfredsstillende aktivitetstilbud til brukere.

Dette er faglig ikke optimalt og dessuten ressurskrevende med hensyn til økonomi. Treffpunktet gir, i tillegg til sine opprinnelige brukere, også tilbud til brukere som tidligere var ved SOA. Også her setter arealene begrensninger for hvor mange som kan få tilbud og omfanget på tilbudet til den enkelte. Treffpunktet er også i behov av mer plass til utstyr og materiell for ulike aktiviteter. Dagens arealer gir begrensninger og medfører mye ekstraarbeid da utstyr og materiell må stues vekk etter aktiviteter.

Et felles samlokalisert aktivitetshus som rommer flere brukergrupper uavhengig av diagnose vil være fremtidsrettet og gi fleksibilitet. Det forutsettes at bygget deles inn i egne områder tilpasset målgruppens behov. Felles utstyrte aktivitetsrom som benyttes på tvers av brukergruppene vil være ressursparende i forhold til anskaffelser og vedlikehold og gi et større utvalg av aktiviteter enn dagens løsninger. Samlokalisering vil også være ressursparende personellmessig ved at ansatte kan bistå hverandre i ferier, ved fravær og sykdom. Samlokalisering gir også økt mulighet til å utnytte spisskompetanse på tvers av brukergrupper. Prosjektgruppen har vurdert ulike lokasjoner som kommunen eier og foreslår at det arbeides videre med mulighetene til et samlokalisert aktivitets og avlastningstilbud som ligger i A- bygget på Tingvollen.

Målgruppen for tiltaket er definert til:

Innbyggere med behov for aktivitetstilbud/avlastning som ikke kan nyttiggjøre seg ordinære offentlige eller frivillige aktivitets- eller sysselsettingstilbud.

Arbeidet med planen:

Det er nedsatt en prosjektgruppe med representant fra Aktivitet og mestring, representanter fra Psykisk helse og rus, representant fra Forebyggende og koordinerende enhet, byggleder/prosjektleder teknisk, rådgiver helse og omsorg, kommunalsjef Helse og omsorg, HTV Fagforbundet. I tillegg er prosjektmedarbeider leid inn.

Underveis i prosessen har brukerne av dagens tilbud gitt innspill og ansatte som arbeider ute i aktivitetstilbudene er invitert inn for å vurdere mulighetene som ligger i A-bygget på Tingvollen.

I tråd med anbefalingene fra Husbanken har prosjektgruppen utarbeidet visjon for aktivitetstilbudet:

Et lett tilgjengelig aktivitetssenter som skaper gode opplevelser og gir fysisk, sosial og kulturell aktivitet tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov uavhengig av alder og diagnose.

Visjonen bygger på følgende føringer:

- Samlokalisert på tvers av diagnoser og alder
- Universelt utformet med mulighet for å tilrettelegge individuelt
- Gode uteområder som kan benyttes til ulike aktiviteter
- Må være sentrumsnært
- Må være kort avstand til offentlig transport
- Sambruk av aktivitetsrom og utstyr på tvers av grupper via bookingsystem på tvers av kommunens tjenester
- Mulighet for å skjerme personer som har behov for å trekke seg tilbake
- Tilrettelagt for ivaretagelse av personer med behov for oppfølging av hygiene
- Tilrettelagt for samhandling med frivillige og nærområdet.
- Bruk av kompetanse på tvers.

Bakgrunn

Kartlegging av utfordringsbildet:

Våren 2024 ble det foretatt en kartlegging i enhetene Aktivitet og mestring, Forebyggende enhet, Psykisk helse, barn og unge for å få oversikt over personer som tjenesten kjenner til og som vurderes å ha et udekket behov i dag eller som vil få behov for aktivitets- og avlastningstilbud frem til 2032. Det må tas høyde for at det kan være behov som ikke kommer frem i denne oversikten. Oversikten viser behov for å kunne gi tilbud til 30 nye personer innen 2032.

Antatt behov for aktivitet/avlastningstilbud fra:	Antall personer:
Personer med behov innen 2032:	30
Personer med tilbud på Aktivitetshuset (pr. 2024)	20
Personer med tilbud fra Treffpunktet (pr.2024)	32
Sum nye og nåværende behov	82

Brukermedvirkning:

I tråd med råd fra Husbanken ble det foretatt en anonymisert spørreundersøkelse i Forms blant brukere som i dag har et tilbud fra Aktivitet og mestring og Psykisk helse barn og unge. I noen tilfeller har pårørende og ansatte bistått brukere i å svare. Spørreundersøkelsen ble også sendt ledere av Eldrerådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det kom inn totalt 21 svar på undersøkelsen.

Det er stor enighet om viktigheten av aktivitetstilbud. Brukerne fremhever at disse tilbudene er viktig for sosial kontakt, fellesskap med andre, aktivitet, læring, mestring og arbeidstrening. Det er stor enighet om at tilbudet må ligge i tilknytning til offentlig transport, ha nærhet til naturområder og være sentralt plassert i forhold til servicefunksjoner. Brukerne fremhever behov for større arealer for å kunne gi utvidet tilbud til de som allerede er i tilbudene, - og ikke minst behovet for å kunne gi tilbud til flere. Det kom også forslag om å knytte frivilligsentral og enkelte frisklivsaktiviteter opp mot et eventuelt nytt aktivitetstilbudet.

Flere brukere beskriver viktigheten av å kunne ha aktivitetsrom som er felles samtidig som det er viktig å ha rom/områder til å trekke seg tilbake/skjerme seg i et samlokalisert tilbud. Det kom inn mange forslag til nye aktiviteter, samtidig som mange aktiviteter er viktig å videreføre fra dagens tilbud. Flere av forslagene handler om aktiviteter som kan beskrives som mestringskurs, arbeid, eller som arbeidstrening.

Forslag som kom inn i spørreundersøkelsen:

- Hage med mulighet for dyrking og drivhus
- Kafedrift/kiosk
- Vedproduksjon
- Vaskeri
- Reparasjon av klær, sømkurs, bruk av symaskin
- Glassarbeid, lysstøping og keramikk
- Treningsrom med utstyr
- Snekring/dreining
- Filmrom/kinorom
- Biljardrom
- Datarom/ «gamingrom»
- Sanserom
- Stellerom med dusj
- Svømming
- Kurs og foredrag, eks. matlagingskurs og andre mestringskurs
- Tilrettelagte aktiviteter innen musikk og dans
- Sangkor
- Faste arrangerte gåturer (både med og uten gåstol)
- Arrangere fellesturer

Vurdering

Aktivitetstilbudene er et viktig middel til å forebygge behov for mer omfattende og kostnadskrevende tjenester og også et viktig tilbud som kan bidra til at pårørende klarer å stå i en hverdag med tyngende omsorgsoppgaver. Tilbudene er arenaer for forebyggende tiltak, opptrening, arbeidstrening, fysisk aktivitet, læring, veiledning og kognitiv trening. Samtidig dekker de et behov for sosialt fellesskap som forebygger ensomhet for mange. Det er derfor

viktig å få en rask avklaring av hvordan kommunen skal møte dagens og fremtidens behov for slike tilbud.

Ved en samlokalisering vil en også kunne tilrettelegge med lokaler som kan benyttes til avlastning på dagtid, kvelder eller dag/kveld i helger. Samlokalisering vil gi bedre utnyttelse av kompetanse, lokaler og utstyr og dermed også sikre en bedre ivaretagelse av pårørende som ivaretar omsorgsoppgaver.

I vurderingen av eksisterende kommunalt areal og bygninger foreslår prosjektgruppen å arbeide videre med mulighetene som ligger på Tingvollen 4. Det er ikke funnet andre egnede kommunale arealer eller bygg som kan dekke det behovet som er kartlagt. Lokaliseringen ved Tingvollen er god og det er mulighet for gjenbruk av noe av bygningsmassen. Hovedbygget er i relativt god stand og er godt egnet for formålet, det er behov for noe oppgradering og mindre ombygging. Øvrig bygningsmasse er anbefalt å sanere pga tilstand og egnethet for videre offentlig bruk.

Arealbehovet for et samlokalisert aktivitetstilbud vil være ca. 1250 m²

Bakgrunn for vurderingen:

- Hovedbygget har et tilgjengelig areal på ca. 960 m² som vil gi mulighet til å møte dagens og fremtidig behov for økt areal til aktivitets- og avlastningsplasser.
- Bygget er i relativt god stand og godt tilgjengelig for alle.
- Tilbudet kan komme på plass relativt raskt.
- Bygget gir god mulighet til samlokalisering av tilbudene med baser til ulike grupper og mange felles aktivitetsrom.
- Bygget har flere innganger og gir mulighet til å skjerme grupper fysisk fra hverandre ved behov.
- Det vil i tillegg være behov for et nytt bygg på ca 260 m² til vedproduksjon, utstyr, snekring og drivhus. Det er vurdert som gunstigere å bygge nytt for dette behovet i stedet for ombygging/renovering av eksisterende bygg på grunn av tilstand, størrelse og egnethet.
- Området ligger nær offentlig transport.
- Området er sentrumsnært med kort vei til butikker og servicefunksjoner.
- Området har store og fine naturområder med tilrettelagte stier.
- Bygget har kafeteria/spisesal som gir mulighet til brukerkafe som er ønsket av flere brukere. Gir også mulighet for videre samarbeid med «Kort og godt» der enkelte brukere deltar i dag.
- Bygget har auditorium/kinosal som kan benyttes til kursing, foredrag, film osv
- Det er gåavstand til svømmehall og treningsanlegg.
- Området gir god mulighet til uteaktiviteter, dyrking, vedproduksjon, snekring o.l.
- Området har kapasitet til ytterligere utvidelse av tilbud
- Området grenser mot kommunal tomt som kan benyttes til bygging av noen boliger med nærhet til tjenesten (behov innen 2031 - 18 boenheter ifølge kommunestyrevedtak)

Dersom A- bygget på Tingvollen 4 tas i bruk som et samlokalisert aktivitets- og avlastningstilbud vil dette frigjøre lokalene som Aktivitetshuset nå benytter. Det må vurderes om Aktivitet og mestrings- eller Hjemmetjenestens kontorer kan flyttes fra Listaheimen til disse lokalene og

dermed møte behovet for større kontorarealer. Det må også vurderes om Treffpunktets nåværende lokaler kan benyttes til andre formål eller om bygget bør selges

Økonomiske konsekvenser

Kostander til nødvendig oppgradering av hovedbygg, bygging av nytt bygg og sanering av øvrig eksisterende bygningsmasse har en samlet kostnadskalkyle på kr 15 919 750.

Kostander til sanering av eksisterende bygningsmasse er tatt med som et eget prosjekt i investeringsbudsjettet, dette beløper seg til kr 7 500 000.

Det er i dag kostnader til energi, drift og ettersyn av eksisterende bygningsmasse. Disse kostnadene vil være tilsvarende den kostnaden som forventes for arealene til aktivitetstilbudet når øvrig eksisterende bygningsmasse er sanert.

Renholds kostnadene vil øke noe da arealet blir større enn dagens areal.

Behov for personell til drift av aktivitetstilbudet vil øke i takt med antall brukere slik behovet er kartlagt. Dette må innarbeides i driftsbudsjettet i årene fremover. Samlokalisering av tilbudet vil også bidra til at vi bedre kan utnytte de ressursene vi har i dag, både økonomisk og faglig. Samtidig vil en økning av aktivitetstilbudet sikre at innbyggere som i dag står uten et aktivitetstilbud eller ønsker å øke sitt aktivitetstilbud kan få oppfylt sine behov. Dette vil sannsynligvis bidra til at kommunen unngår eller utsetter mer kostnadskrevende tjenester.

Konsekvenser for barn og unge

For barn og unge er et godt og variert aktivitetstilbud viktig. Aktivitetstilbud gir fellesskap med andre, utvikling, læring og mestring. Aktivitetstilbudene gir også avlastning og er et viktig tilbud til foreldre og søsken i familier med barn og unge med nedsatt funksjonsevne.

Konsekvenser for klima og miljø

- Gjenbruk av noe av bygningsmassen som står tom i dag.
- Eiendommen er tilknyttet bio-fyringsanlegget.
- Sentral plassering i forhold til transport.
- Mulighet for gjenbruk av inventar og utstyr.
- Mulighet for gjenbruk av inventar og utstyr.

Konsekvenser for folkehelse

Sosiale møteplasser kan oppmuntre til at folk treffes og knytter kontakt utover møteplassen. Et godt miljø kan fremme helse, for eksempel ved å oppmuntre til fysisk aktivitet og sosial kontakt. I brukerundersøkelsen forteller dagens brukere hvordan aktivitetstilbudene er slike møteplasser som gir fellesskap med andre, læring, mestring, fysisk aktivitet og andre positive opplevelser. Dette er effekter som virker inn både på den fysiske og psykiske helsen og som i mange tilfeller gjør at brukere holder seg friske lengre og kan bo hjemme og klare seg med svært lite eller ingen oppfølging.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler kommunestyret å samlokalisere aktivitetstilbud og avlastningstilbud på Tingvollen 4. Dette innebærer en oppgradering av bygg A og oppføring av nytt bygg på 260 m² med en kostnadsramme på kr 15 919 750. Det anbefales at øvrige bygninger rives pga tilstand og egnethet for videre offentlig bruk. (egen post i

investeringsbudsjett) Det legges frem en egen sak om fremtidig bruk av dagens lokaler til aktivitets/avlastningstilbud.